

Yenilikçi Düşünme Etilimi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenilikçi Düşünme Etilimi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33225>

Özet

Yenilikçi Düşünme Etilimi Ölçeği (YDÖE), ortaokul öğrencilerinin yenilikçi düşünme etimlerini ve yenilikçilik algılarını ölçmek amacıyla Şsa Deveci ve Salih Kavak tarafından 2020 yılında geliştirilmiş özgün bir ölçme aracıdır. Ölçek, öğrencilerin yeni fikirlere açıklık, yaratıcılık ve problem çözme yaklaşımlarındaki etimlerini 5'li Likert tipi derecelendirme ile belirlemeyi hedeflemektedir.

Bu aracın geliştirilmesi, ortaokul öğrencilerinin **yenilikçi düşünme** becerilerinin eğitimde ve günlük yaşamda ne kadar önemli olduğunu vurgulayan, kefedici ardışık desen kullanılan kapsamlı bir araştırmaya ürünüdür. YDÖE, eğitim araştırmacılarına ve uygulayıcılara, öğrencilerin inovasyon potansiyellerini degerlendirmede standartlaştırılmı ve psikometrik açıdan sağlam bir araç sunar.

Anahtar Kelimeler

Yenilikçi Düşünme, Yenilikçilik Algısı, Ortaokul Öğrencileri, Ölçek Geliştirme, Likert Ölçeği, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Şsa Deveci, Salih Kavak.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ortaokul düzeyindeki öğrencilerin **yenilikçi düşünme etimleri** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde tespit etmektir. Araştırmacılar, bu etimlerin öğrencilerin mevcut eğitim süreçleri ve gelecekteki mesleki gelişimleri üzerindeki potansiyel etkilerini incelemek için sağlam bir ölçme aracı sunmayı amaçlamışlardır.

Geliştirme çalışması, yenilikçilik algılar ile yenilikçi düşünme etimleri arasındaki ilişkiyi kefedici ardışık desen kullanarak derinlemesine inceleyen bir metodoloji izlemiştir. Bu ölçek, öğrencilerin sadece yeni fikirlere karşı tutumlarını değil, aynı zamanda bu fikirleri hayata geçirme konusundaki motivasyonel ve davranışsal hazırlıklarını da ölçmeyi hedefler.

Yapı

Yenilikçi Düşünme Etilimi Ölçeği, psikolojideki **yenilikçi düşünme** (innovative thinking) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genel olarak bilişsel esneklik, risk alma isteği, eleştirel düşünme, mevcut durumları sorgulama ve geleneksel kalıpların dışına çıkarak özgün çözümler üretme yeteneği gibi çok boyutlu bileşenleri içerir.

Ölçek, bireyin yeni fikirleri benimseme, geli?tirme ve uygulama konusundaki do?al yatk?nl???n? ve motivasyonunu de?erlendirir. Geli?tirme sürecinde, bu yap?s?n?n ortaokul  rencilerinin geli?im düzeyine uygun olarak nas?l tezahür etti?i dikkate al?nm?? ve maddeler bu do?rultuda olu?turulmu?tur.

Geçerlik

 l e?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla, geli?tirme  al??mas?nda hem A ?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?,  l e?in teorik beklentilerle uyumlu ve anlaml? alt boyutlara ayr?ld???n? göstermi?tir. DFA ise bu faktör yap?s?n?n veri setiyle uyumunu teyit eden yüksek uyum indeksleri sa?lam??t?r.

Kapsam geçerli?ini sa?lamak için ise alan?nda uzman akademisyen ve e?itimcilerin g r ?lerine ba?vurulmu?, maddelerin ölçülmek istenen **yenilikçi d  nme e?ilimi** yap?s?n? yeterli düzeyde temsil etti?i onaylanm??t?r. Bu kapsaml? analizler,  l e?in  l t ?  yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Yenilikçi D  nme E?ilimi  l e?i'nin iç tutarl?lk güvenirlik katsay?s?, yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa de?eri hesaplanarak belirlenmi?tir. Geli?tirme  al??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa katsay?s?,  l e?in yüksek düzeyde i  tutarl?l??a sahip oldu?unu ve maddelerin tutarl? bir bütün olu?turdu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik analizleri,  l e?in farkl? uygulama ko?ullar?nda ve benzer  renci gruplar?nda tutarl? ve kararlı sonuçlar verme yetene?ini desteklemektedir. Madde analizi sonuçlar? da her bir maddenin genel puanla yüksek korelasyon gösterdi?ini ve  l e?in güvenirli?ine katk?da bulundu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, veri setinin faktör analizi için uygunlu?unu de?erlendirmek amac?yla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)  rneklem yeterlili?i testi ve Barlett Sphericity testi uygulanm??t?r. Elde edilen yüksek KMO de?eri ve istatistiksel olarak anlaml? Barlett testi sonucu, verilerin faktörle?tirme için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu i?aret etmi?tir.

Ara?t?rmac?lar,  l e?in yap?s?n? belirlemek için temel bile?enler analizini kullanm??lard?r. Bu analiz sonucunda, **yenilikçi d  nme** yap?s?n?n çok boyutlu oldu?u ve bu boyutlar?n  rencilerin yenilikçilik alg?s? ve uygulamaya yönelik e?ilimlerini farkl? yönlerden kapsad??? belirlenmi?tir. Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara yüksek derecede yüklendi?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme ( zg n  l ek)

Format: Kendini De?erlendirme  l e?i

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon: E?itim (Ortaokul  ?rencileri)

Ya? Grubu: 11-14 ya? aral??? (Ortaokul seviyesi)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki devlet okullar?nda  ?renim gören ortaokul  ?rencileri.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert derecelendirme format?n? kullanılmaktad?r (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum). Yüksek puan, yüksek yenilikçi d ? nme e?ilimini gösterir.

Anahtar Kelimeler

?novasyon, Yarat?c?l?k,  ?renci Alg?lar?, E?itim Psikolojisi,  l ek Geli?tirme, Yarat?c?l?k.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: deveciisa@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen ilgili kurum adresi (Detayl? bilgi makalede mevcuttur).

?zinler, ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020

?zinler ve ücret: Ölçek, akademik ve kar amac? gütmeyen ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle yazarlar?n izniyle ücretsizdir. Kullan?m izni ve detayl? bilgi için sorumlu yazar ?sa Deveci ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im adresi: deveciisa@gmail.com

Kaynakça

Deveci, ?. , & Kavak, S. (2020). Ortaokul  ?rencilerinin yenilikçilik alg?lar? ve yenilikçi d ? nme e?ilimleri: bir ke?fedici ard???k desen. *E?itimde Nitel Ara?t?rmalar Dergisi*, 8(1), 346-378.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ulaşım sağlanabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yenilikci-dusunme-egilimi-olcegi-toad.pdf

Yenilikçi Düşünme Eğilimi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına ulaşmak için lütfen orijinal makaleye başvurunuz (Deveci & Kavak, 2020).

ARABPSYCHOLOGY.COM